

Preventivní program školy

Č. j.: ZŠH/1146/2024

Spisový znak: 1-4

Skartační znak: A10

Vypracoval: Mgr. Barbora Koryčanská, metodik prevence

Schválil: Mgr. Jakub Žák, ředitel školy

Datum vydání: 31. 8. 2024

Účinnost od: 1. 9. 2024

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

Obsah

1. Úvod
2. Vytyčení sociálně patologických jevů
3. Cíl minimálního preventivního programu
4. Charakteristika školy
5. Analýza současného stavu na škole
6. Spolupráce s rodiči
7. Vzdělávání pedagogů
8. Metody práce
9. Jednorázové a další aktivity
10. Volnočasové aktivity
11. Řešení přestupků
12. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi
13. Harmonogram programů ve školním roce 2024/2025
14. Závěr

Příloha – Spolupracující instituce (tabulka kontaktů)

1. Úvod

Sociálně patologické jevy včetně drog se přímo dotýkají i dětí, které navštěvují základní školu. Je proto nutné už v době, kdy dítě navštěvuje základní školu, zahájit primární prevenci a začít poskytovat informace formou přiměřenou věku žáků. V tomto věku patří děti do nejhroženější věkové skupiny, a proto i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů za pomoci různých subjektů.

2. Vytyčení sociálně patologických jevů

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- drogové závislosti, alkoholismus, kouření,
- šikanování, kyberšikana,
- vandalismus a další formy násilného chování,
- sebepoškozování
- poruchy příjmu potravy
- netolismus,
- záškoláctví,
- rasismus, antisemitismus, xenofobie, intolerance.

3. Cíl preventivního programu školy

Cílem primární prevence je zvýšit odolnost žáků vůči sociálně patologickým jevům a vést je ke správným postojům při zátěžových situacích.

Prevence zahrnuje široký okruh působících činitelů. Jsou to třídní učitelé, kteří sledují rizikové děti, případně řeší problémy. Ostatní vyučující se podílejí na prevenci ve svých předmětech. Na prvním stupni především v předmětech prvouky a přírodovědy, na druhém stupni pak v občanské výchově, výchově ke zdraví, chemii, přírodopise, ale i v češtině, dějepise a zeměpise.

4. Charakteristika školy

Jsme základní školou s právní subjektivitou. Pracujeme podle vzdělávacího programu Vzdělání pro život, č. j. 316/06, 4. 9. 2006 a vlastního ŠVP. V tomto školním roce navštěvuje naši školu celkem 431 žáků.

5. Analýza současného stavu ve škole

V současné době se nám stále jeví jako nejdůležitější zajištění bezpečného a klidného prostředí pro všechny žáky ve škole. Proto třídní učitelé zařazují v rámci třídnických hodin hry na utužování dobrých vztahů ve třídě a práci s kolektivem. Organizují se adaptační pobyty pro 6. třídy. Čím dál častěji se setkáváme s dětmi s psychickými problémy (sebepoškozování, depresivní stavy, panické ataky, změna pohlaví). Na škole pracuje školní psycholožka a speciální pedagožka.

K posouzení problematiky související se sociálně patologickými jevy slouží rozhovory s jednotlivými žáky, znalost jejich názorů na návykové látky a povědomí o jejich výskytu ve škole i mimo ni a o možnosti poskytnutí pomoci. O šikaně jsou žáci schopni mluvit a s pomocí učitelů se i bránit. Žáci vědí o možných následcích při požívání alkoholu a kouření, ale skutečnost, že je tento

jev okolím a bohužel někdy i rodiči tolerován, škole situaci komplikuje, přesto má škola zpracovaný krizový plán a s žáky velmi intenzivně pracuje.

V minulých letech se nám osvědčilo při absenci nad 100 hodin požadovat lékařské potvrzení (v případě, že se jednalo o zdravotní důvody) a zákonní zástupci byli zváni do školy na jednání s třídním učitelem a členy ŠPP. V tomto postupu budeme nadále pokračovat.

Preventivní programy zaměřujeme na prevenci netolismu, na správné chování na sociálních sítích a využívání umělé inteligence.

Garantem programu je Mgr. Barbora Koryčanská. V rámci své činnosti připravuje Preventivní program školy a jeho realizaci. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče na třídních schůzkách, žáci potom v hodinách občanské výchovy a třídnických hodinách. Koordinátoři spolupracují s výchovnými poradci, školním psychologem, třídními učiteli a ostatními pedagogy, dále s PPP a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

6. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci Preventivního programu školy. Problémy spojené s drogami a dalšími sociálně patologickými jevy je nutné řešit ve vzájemné spolupráci, a proto jsou rodiče informováni o situaci na škole i o možnostech případné pomoci průběžně na webových stránkách školy, na třídních schůzkách a besedách s odborníky. Rodiče budou v žákovském průkazku informováni o možných signálech šikanování a programu školy proti šikaně. Dále o problematice netolismu a využívání umělé inteligence.

7. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se v rámci svých možností zúčastňují aktivit zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci sociálně patologických jevů. Škola poskytuje pedagogům nabídku školení, programů a seminářů, které se danou problematikou zabývají.

8. Metody práce

V rámci výuky jsou a nadále budou kromě tradičních metod práce využívány i další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově. Některé používané metody práce: výklad (informace), samostatná práce (slohové práce na určená témata, referáty, informace v médiích, práce s tablety), besedy, diskuze, výjezdy do zahraničí, sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, umění odmítání, skupinové práce ve třídě.

Na prvním stupni je v hodinách prvouky a přírodovědy kladen důraz na nebezpečí kouření a požívání alkoholických nápojů. Děti jsou informovány o možném zneužívání léků a orientačně i o jiných drogách.

Na druhém stupni v hodinách chemie, přírodopisu a výchovy ke zdraví se žáci seznamují s různými druhy návykových látek a jejich škodlivými vlivy na organismus. V hodinách zeměpisu a dějepisu se zeměmi, které jsou spojovány s drogovou problematikou, ale i se zeměmi, ve kterých dochází k projevům rasové a náboženské nesnášenlivosti. V hodinách občanské výchovy a třídnických hodinách je pak prostor k osvojování preventivních ochranných kompetencí. Zde se žáci učí obhajovat svůj názor, řešit konflikty ve třídě, nacvičují způsob odmítání apod.

9. Jednorázové a další aktivity

Aktivity pravidelně opakované jsou např. práce školního parlamentu, zahraniční exkurze do Vídně, Německa, Velké Británie, adaptační kurz 6. ročníků, Festival svobody, Den dětí, předvánoční zábavné odpoledne, sportovní dny, olympiády, projektové dny, bloková výuka, Den otevřených dveří apod. Průběžně probíhají přednášky a besedy s odborníky na danou problematiku dle možností školy a aktuální nabídky. Žáci musí vědět, kam se mohou obrátit se svými dotazy, nebo kde získají potřebné informace. Mají možnost kdykoliv prohodit svoje problémy s metodikem, psychologem, nebo výchovnými poradci. Stejnou nabídku pak dostávají i rodiče.

10. Volnočasové aktivity

Prostřednictvím webových stránek školy je nabízena žákům 1. a 2. stupně možnost trávení volného času v některém ze zájmových kroužků, které jsou vedeny učiteli, nebo spolupracujícími organizacemi.

11. Řešení přestupků

Pokud by došlo k porušení ustanovení školního řádu týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, bylo by to klasifikováno jako hrubý přestupek a byly by vyvozeny patřičné výchovné sankce. Budou sledovány i další sociálně patologické jevy jako šikana, vandalismus, rasismus, netolismus apod. Při výskytu těchto negativních jevů budou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením: - individuální pohovor se žákem, - podle zjištěných informací navázání kontaktu s rodinou, - doporučení kontaktu na odborníka na danou problematiku, - v případě nezájmu rodičů informovat OSPOD, - v případě dealerství oznámení Policii ČR.

12. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Oblast školství – krajská metodička prevence, pedagogicko-psychologická poradna, vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem.

Oblast zdravotnictví – dětská a odborní lékaři, spolupráce při realizaci prevence závislostí, sebepoškozování a psychických problémech.

Oblast sociálních věcí – OSPOD, kurátoři.

Policie ČR, Městská policie – služba kriminální policie-oddělení nezletilých, využití lektorských nabídek policie.

Další viz Spolupracující instituce (tabulka kontaktů) v příloze.

13. Harmonogram programů na školní rok 2024-2025

1. Volnočasové aktivity žáků

Zapojení žáků do zájmových kroužků na škole (celoročně).

2. Seznámení rodičů s Preventivním programem školy

Rodiče se mohou seznámit s Preventivním programem školy na webových stránkách školy.

3. Prevence ochrany dětí a bezpečnost mládeže

Dle aktuální nabídky PČR, MP a dalších spolupracujících institucí.

4. Workshopy pro žáky

Workshopy budou zaměřeny na psychickou pohodu a dobré vztahy mezi lidmi, protidrogovou problematiku, alkoholismus, kouření, kyberšikanu, vandalismus, netolismus a jejich prevenci. Další dle aktuální nabídky.

14. Závěr

Žáci naší školy by po ukončení 9. ročníku měli znát a umět:

- pojmenovat základní návykové látky, znát jejich účinky na lidský organismus a orientovat se v problematice závislosti
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku a kde hledat pomoc
- znát základní právní normy
- správně se rozhodovat, umět odmítnout
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy

Preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, rodiče a odborníci. V rámci realizace programu je nutné kombinovat poskytování informací s výcvikem sociálních dovedností. Je nutné preferovat přístupy zaměřené na zdravý životní styl a aktivní sociální učení. Program musí brát zřetel na věk a osobní charakter jedince. Jeho smysl vzroste, když všichni zúčastnění v něm najdou smysl svého počínání.